

9. ДАВО. – Ф. – Д-213. – Оп. 1. – Спр. 20 – 25 арк.
10. ДАВО. – Ф. – Д-222. – Оп. 1. – Спр. 263 – 32 арк.
11. ДАВО. – Ф. – Д-213. – Оп. 1. – Спр. 25 – Арк. 76.
12. ДАВО. – Ф. – Д-200. – Оп. 1. – Спр. 139 – 4 арк.
13. ДАВО. – Ф. – Д-222. – Оп. 1. – Спр. 270 – 44 арк.
14. ДАВО. – Ф. – Д-533. – Оп. 3. – Спр. 20 – 4 арк.
15. ДАВО. – Ф. – Д-222. – Оп. 1. – Спр. 278 – 51 арк.
16. ДАВО. – Ф. – Д-222. – Оп. 1. – Спр. 286 – 39 арк.
17. ДАВО. – Ф. Д-213. – Оп. 1. – Спр. 1. – 199 арк.
18. ДАВО. – Ф. Д-200. – Оп. 1. – Спр. 130. – 100 арк.

Сидорук С.А. ДОКУМЕНТЫ ГОСУДАРСТВЕННЫХ АРХИВОВ ВИННИЦКОЙ И ХМЕЛЬНИЦКОЙ ОБЛАСТЕЙ КАК ИСТОЧНИК ИССЛЕДОВАНИЯ РЕКРУТСКОЙ ПОВИННОСТИ НАСЕЛЕНИЯ ВИННИЧЧИНЫ.

В статье анализируется отражение рекрутской повинности населения Винниччины, со времени её введения и до отмены, в фондах Центрального государственного исторического архива Украины в Киеве и госархивов Винницкой Житомирской, Киевской и Хмельницкой областей.

Ключевые слова : архив, фонд, документ, рекрутская повинность.

Sidoruk S.A. DOCUMENTS OF RECORD OFFICES OF WINNITCA AND HMELNITSKOY REGIONS HOW SOURCE OF RESEARCH OF REKRUTSKOY DUTY OF THE VINNICHCHINI POPULATION.

This article analyses reflection of recruiting obligation inhabitants of the Vinnuchuna from time, of it establishes to it abolish in funds of Ukrainian Central State Historical Archives in Kyiv and State Archiweses of Vinitza and Khmelnytskyi regions.

Keywords: archives, fund, case, document, recruit obligation.

УДК 94 (477.43/.44): 930.25 «17/.18»

А.Г. Філінюк

ДОКУМЕНТИ І МАТЕРІАЛИ ДЕРЖАВНИХ АРХІВІВ ВІННИЦЬКОЇ ТА ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТЕЙ ЯК ДЖЕРЕЛО ВИВЧЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ НА ПОДІЛЛІ НАПРИКІНЦІ ХVІІІ – НА ПОЧАТКУ ХІХ СТ.

У статті розкривається інформаційний потенціал державних архівів Хмельницької, Вінницької, Житомирської та Київської областей як джерело відтворення соціальних змін і перетворень у Правобережній Україні на межі ХVІІІ–ХІХ століть, зумовлених інкорпораційною політикою російського самодержавства.

Ключові слова: фонди, державні архіви, документи, матеріали, Правобережна Україна.

Об'єктивне дослідження історії Правобережної України, в тому числі й Поділля, на межі ХVІІІ–ХІХ століть, яка поки що не знайшла системного висвітлення в науковій літературі, можливе лише за умови залучення масиву архівних документів і матеріалів обласних державних архівів. Аналіз історичної літератури останніх років засвідчує, що її все більше поповнюють розвідки, що ґрунтуються на новій методологічній основі та великій кількості архівних і документальних джерел. Разом з тим, дослідники ще не залучили необхідні архівні матеріали, які зберігаються передусім в державних архівах областей Вінницької та Хмельницької. Адже, так склалось історично, що поряд із Центральним державним історичним архівом у Києві вони переважно зосереджені в фондах державних архівів Вінницької і Хмельницької областей, територія яких у складі Правобережжя була включена за другим поділом Речі Посполитої та інкорпорована до Росії. Упродовж останніх 15 років нами вивчено близько 1000 справ зазначених архівів. Особливий науковий інтерес представляють фонди Державного архіву Хмельницької області – найбільшого за кількістю документів і обсягом фактичної інформації про історичне минуле в Правобережній Україні. На початкових етапах наукових студій у 1994-2003 роках, коли він функціонував у якості Кам'янець-Подільського

міського державного архіву, нам вдалось опрацювати низку архівних справ 226, 227 та 228 фондів, назавжди втрачених під час пожеги 2003 року.

Серед документів і матеріалів фонду 226 «Подільська казенна палата. 1795-1918» особливе місце посідають звіти губернаторів, дані статистичних комітетів, господарського, торговельного секторів, у яких міститься чималий фактичний матеріал про насадження царизмом феодально-кріпосницької системи, загострення соціальних протиріч у зв'язку з посиленням національного, соціально-класового та релігійного гноблення місцевого населення з боку держави, магнатів і шляхти та духовенства, про зловживання російською владою і соціальним положенням росіян й поляків тощо. У справах фонду міститься велика кількість фактичного матеріалу про скарги кріпосного селянства на свавілля, гноблення та жорстоку експлуатацію з боку власників, економів і управителів помість, що зумовлювали погіршення становища народних мас. У його документах зберігаються численні відомості про формування росіянами в регіоні соціальної опори за рахунок альянсу з польськими магнатами і шляхтою та закріплення ними позицій в політичній і соціально-економічній сферах [1, арк. 1-76; 11-15, 39-44, 51-54; 1-86, 1-72; 1-96; 1-34]. У фонді 227 «Подільське губернське правління. 1796-1919», що містить більше 35,9 тисячі справ, об'єднаних у низку окремих масивів, вивчено справи з відомостями про соціально-станову та етнонаціональну приналежність чиновників і службовців, виконання мешканцями Поділля різноманітних повинностей, організацію та функціонування міських магістратів, перенесення на український ґрунт російської системи податків і повинностей, про умови праці і життєвий рівень корінного населення, джерела та обсяги його доходів, про вплив дислокованих на теренах Подільської губернії російських військ на соціальне самопочуття мешканців, взаємини між поміщиками та селянами, про жорстоке поводження з кріпаками, ставлення представників російської влади і армії до населення, про зміни та трансформації в духовно-релігійній сфері [2, арк. 1-946; 1-597; 1-148; 1-226; 1-258; 259-346; 1-1092; 1-488; 1-34; 1-92; 1-333; 1-191; 1-596; 1-18; 1-69; 1-44; 1-33; 1-37; 1-184; 1-16; 1-82; 1-98; 1-12; 1-6; 1-3 5; 1-41].

У справах фонду 228 «Канцелярія Подільського губернатора. 1796-1917», який нараховує понад 10,7 тисяч справ, відкладена значна інформація про діяльність місцевої адміністрації на користь метрополії, про налагодження та здійснення самодержавного контролю за всіма сферами суспільного життя, про створення фіскального та репресивного механізму, про боротьбу з непокорю мешканців, втечами селян і солдат, про залучення армії до реалізації внутрішньої політики, про гострі конфлікти військових із цивільними населенням, про системні міжконфесійні протиріччя тощо [3, арк. 1-73; 1-68; 1-98; 1-277; 1-72; 1-16; 1-334; 1-734; 1-38; 1-14; 1-44]. Більш системно трансформації в духовно-релігійній сфері дозволяють відтворити документи фонду 315 «Подільська духовна консисторія». Вивчені нами матеріали 53 справ засвідчують численні факти про напружені етносоціальні взаємини та соціальну напругу на релігійному ґрунті, ворожнечу на рівні конфесійного протистояння між православними християнами і римо-католиками, про зловживання владою поміщиків-поляків над українським селянами-кріпаками, про секретне хрещення євреїв за православним обрядом, які вчиняли різні злочини, про часті таємні переходи жителів із православної у католицьку віру. Значний обсяг інформації, що зосереджений у численних рапортах, донесеннях управлінців, поліцейських і судових чиновників й православних священнослужителів, відомостях, циркулярах, зверненнях тощо стосується чинників, які зумовлювали перехід уніатів у православ'я, дозволяють простежити, якими методами користувалася імперська влада, щоб схилити уніатів перейти в православ'я [4, арк. 1-44; 1-12; 1-132; 1-43; 1-21; 1-161; 1-40; 1-10; 1-9; 1-9; 1-10; 1-89; 1-37; 1-8; 1-14; 1-223; 1-8; 1-32; 1-20; 1-92; 1-14; 1-18; 1-24; 1-14; 1-32; 1-8; 1-16; 1-46; 1-14; 1-34; 1-4; 1-61; 1-348; 1-54; 1-112; 1-194; 1012; 1-183; 1-61; 1-51; 1-80; 1-17; 1-11; 1-20; 1-31; 1-8; 1-8; 1-12; 1-164; 1-83; 1-130; 1-289; -1-181; 1-160; 1-17].

Зазначимо, що специфіка архівних матеріалів цього фонду полягає в тому, що справи переважно достатньо об'ємні та багатопланові за змістом, що, з одного боку, засвідчує про їх істотну інформаційну насиченість, з іншого – спричиняє істотні труднощі при їх аналітичній обробці. Зокрема, значна частина консисторських справ містить відверто упереджене забарвлення, особливо, що стосувалося уніатів, оскільки з самого початку православна церква виступала в якості державної структури Російської імперії, а консисторія слугувала не лише управлінським, а й судовим органом, в архівних справах міститься чимало інформації, що виходить за рамки церковного життя. Справ, котрі не мають емоційного забарвлення, у цьому

фонді порівняно небагато, а тому для всебічного розгляду поставлених питань необхідно залучати інформацію інших джерел. Типологічно серед них переважають звіти, різнопланові статистичні відомості, рапорти, скарги, пояснювальні записки парафіяльного духовенства, а також накази, розпорядження, листування представників єпархіальної влади. Важливість окремих архієрейських документальних збірок полягає в тому, що у них трапляються неопубліковані в загальнодержавних законодавчих збірках імператорські, синодальні та митрополичі розпорядження, котрі своїм змістом стосуються не лише життя православних мирян, а й формування нестерпного морально-психологічного клімату навколо функціонування уніатської церкви. Тут же знаходяться інформаційно цінні відомості про те, в яку суму для казни виливалося утримання релігійних установ, монастирів, навчальних закладів, доповідні записки різних посадових осіб єпархіального відомства і таємні розпорядження губернської влади.

Значний науковий інтерес викликають документи і матеріали низки справ фонду 115 «Подільська губерньска креслярня» [5, арк. 1-196: 1-13; 1-19; 1-116; 1-34; 1-84; 1-171; Арк. 1-23; 1-80], передусім, топографічні описи, межові журнали і книги, рапорти, донесення, тексти клятв чиновників та інші, що робить можливим скласти уявлення про організацію та проведення межування з сусідніми державами, між губерніями та уїздами, вимоги і підходи до визначення та прокладання межових ліній, фінансування і матеріальне забезпечення діяльності межових комісій; про причини та мотиви перманентних змін щодо внутрішніх кордонів, труднощі й протиріччя, які зустрічалися в їх реалізації. Зі справ стає відомо, що силами землемірів і великої групи військових інженерів протягом 1793-1798 років були зібрані детальну інформацію про економічне, географічне та соціальне становище краю, що лягла в основу створеного в 1800 році губернським землеміром К. Екстером ґрунтового «Опису Подільської губернії». Підготовлені російськими чиновниками в наступні десятиліття матеріали були широко використані іншим губернським землеміром В. Рудлицьким, який у 1819 р. зробив новий опис краю. Опис В. Рудлицького та фрагменти з опису К. Екстера опублікували сучасні дослідники Ю. С. Земський і В. В. Дячок [6, 106 с.] та А. М. Трембіцький і С. М. Єсюнін [7, 276 с.] і тим самим зробили їх доступними для широкого кола науковців і читачів. Матеріали справ фонду 120 „Подільський головний суд, 1796–1831 рр. Департамент кримінальний» [8, арк. 11-43; 20-21; 130-152; 1-21] дозволяють залучити чимало документів і матеріалів для формування уявлення про морально-політичну атмосферу на Поділлі в умовах інкорпораційної політики самодержавства, факти українсько-польського протистояння; обсяги конфіскованого у селян майна; оцінити соціальний стан подільських селян на початку ХІХ ст., про причини ухиляння від рекрутської повинності, навмисне покалічення (дуже поширене!), про переховування рекрутів-утікачів місцевим українським населенням, про зловживання російськими чиновниками своєю владою тощо.

Чималу фактичну інформацію про суспільні процеси у сільському середовищі, культурні процеси та особливості культури на селі, зумовлені політичним і соціально-класовим становищем населення, про кадрові переміщення в губернських і повітових установах, виконання рекрутської повинності і її соціальні впливи та наслідки, про продовольче забезпечення армії містять документи 44 справ фонду 123 «Подільський губерньський предводитель дворянства», де зберігається кілька сотень справ. Опрацювання низки справ фондів 29 «Проскурівський міський магістрат» і 60 «Подільський губерньський прокурор» робить можливим реконструкцію механізму та особливостей трансформаційних процесів у середовищі шляхетського стану і його декласації, реконструкції ступеня захищеності мешканців регіону з боку російських властей тощо [9, арк. 1-23; 1-42; 1-102; 1-46; 1-74; 1-12; 1-29; 1-48; 1-78; 1-103; 1-11; 1-174; 1-328; 1-20; 1-63; 1-289; 1-4; 1-174; 1-211; 1-315; 1-78; 1-88].

Матеріали справ фондів 48 „Проскурівський повітовий стряпчий» і 196 „Подільська палата цивільного суду» наповненні значною інформацією, що засвідчує складні етнічні та соціально-класові протиріччя на Поділлі, відображає ставлення до їх вирішення російських властей, залучення ними військових сил для приборкання бунтівливих кріпаків, дає підстави для формування об'єктивного уявлення про політику тотального контролю за подоянами, заохочення властями протистоянь, протиріч і суперечностей. З їх змісту стає відомо, що часто безпосередніми учасниками соціальних напружень виступали найвищі посадовці, домінуючу роль серед яких посідали росіяни, поляки та євреї [10, арк. 1-22; 1-88; 130-152]. Не менш цінним у контексті відтворення соціальних трансформацій на Поділлі наприкінці ХVІІІ – на

.....

початку ХІХ століття є вивчений нами за останні роки комплекс документів і матеріалів – більше 150 справ Державного архіву Вінницької області – передусім, фондів 895 «Брацлавське намісницьке правління», 669 «Брацлавська духовна консисторія», Д. 799 «Брацлавське духовне правління», 513 «Могилівське духовне правління», 604 «Літинське духовне правління», Д. 798 «Гайсинське духовне правління», 533 «Бершадський нижній земський суд», 678 «Бершадське міське правління», Д. 455 «Тульчинська міська поліція», Д. 222 «Літинський уїздний суд», 391 «Вінницький міський магістрат», 506 «Вінницьке духовне правління», Д. 675 «Тульчинський нижній земський суд», 634 «Бершадська уїзна дворянська опіка», Д. 635 «Бернадський уїздний суд», Д. 677 «Липовецький уїздний землемір», 569 «Могилівська прикордонна карантинна контора» державного архіву Вінницької області робить можливим відтворення трансформаційних процесів у соціальній сфері більшості місцевостей краю. Зокрема, їх залучення створює об'єктивне підґрунтя для виявлення ролі управління, суду, поліції, прокурорського нагляду і військ у соціальних перетвореннях Правобережжя на рубежі ХVІІІ – ХІХ століть, з'ясування того, які соціальні верстви населення взяли під свій захист російські власті, виявлення, що нового в життя регіону внесло насадження самодержавством кріпосництва, чинників і закономірностей соціально-демографічних, етнонаціональних, класово-станових, етноконфесійних змін, осмислення факторів, які сприяли збереженню етнокультурного, духовно-релігійного світу українців [11, арк. 1-18; 1-43; 1-212; 1-98; 1-72; 1-5; 1-5; 1-65; 1-12; 1-8; 1-4; 1-2; 1-12; 1-12; 1-16; 1-22; 1-41; 1-8; 1-14; 1-6; 1-14; 1-9; 1-6; 1-14; 1-22; 1-136; 4; 1-9; 1-82; 1-16; 1-16; 1-8; 1-12; 1-14; 1-14; 1-8; 1-3; 1-61; 1-8; 1-18; 1-62; 1-18; 1-8; 1-5; 1-14; 1-22; 1-34; 1-38; 1-45; 1-14; 1-39; 1-7; 1-18; 1-6; 1-12; 1-2; 1-36; 1-14; 1-543; 1-12; 1-14; 1-6; 1-91; 1-4; 1-14; 1-4; 1-27; 1-3; 1-5; 1-2; 1-15; 1-14; 1-11; 1-23].

Інформацію про налагодження і функціонування прикордонної та митної служб у 1795 році на західному кордоні Брацлавської губернії висвітлено в справах фонді 474 «Ямпільський повітовий суд» Державного архіву Вінницької області в м. Вінниці. Матеріали про закордонну торгівлю регіону зберігаються у фондах Д 533 «Бершадський нижній земський суд» і 521 «Брацлавська казенна палата» [12, арк. 1-4; 1-15; 1-28; 1-91; 1-104; 1-11; 1-43; 1-62; 1-38]. Зокрема, значну наукову та пізнавальну цінність становлять документи і матеріали 24 архівних справ фонду Д 533 «Бершадський нижній земський суд», вивчення яких дозволяє безпосередньо простежити організацію російської імперської влади та проведення адміністративно-територіальних змін на території Поділля і Брацлавщини; відтворити механізм формування прикордонної та митної мереж, причини тривалості межувальних робіт, врахування інтересів польських магнатів і шляхти. Тут знаходимо численні документи і матеріали про створення росіянами нормативної бази соціальних перетворень, формування ними соціальної опори в подільському регіоні, захист органами влади імущих класів і те, що найбільшій верстви населення були поставлені поза законом, про соціальні, станові, класові, національні трансформації тощо.

У числі вивчених нами архівних справ понад 150 належить до фонду Державного архіву Житомирської області, зокрема фондів: 1 «Волинська духовна консисторія», 67 «Волинське губернське правління», 70 «Канцелярія Волинського цивільного губернатора» та 263 «Волинський губернський землемір». Найбільшою насиченістю фактичним матеріалом про зміни в духовно-релігійній сфері, особливості трансформаційних перетворень, пов'язаних із утвердженням православної церкви в державному статусі і витісненням уніатів на узбіччя релігійного життя, вирізняються 66 справ фондів 1 і 146. Зокрема, в них міститься значна інформація про ставлення держави до різних конфесій, місце і роль в житті релігійних громад, про те, яким насправді був перехід уніатів у православ'я і роль у ньому центральних і місцевих властей, про форми спонукання до такого переходу католиків та іудеїв у православ'я, про взаємини між представниками різних релігійних громад, віруючих і властей, поміщиків, про розв'язання питань сімейно-шлюбних відносин, церковного землеволодіння та землекористування тощо. Великий науковий інтерес представляють документи про те, як вибудовувалася церковна ієрархія, етносоціальне походження, освітній рівень і матеріальне становище кліру. З багатьох документів постає втручання державних органів у конфесійні відносини, їхній вплив, а нерідко тиск на процес переходу в православну віру, підтримку і приязне ставлення росіян до магнатів, шляхти та священників римо-католицького віросповідання і зверхнє, часто зухвале ставлення до православних. Матеріали засвідчують про загострення суперечностей у ході схилення уніатів до православ'я, настанови

.....
священнослужителям проводити роботу серед віруючих щодо покори владі та своїм господарям, про налагодження системи інформування священників про настрої у приходах, поведінку мирян, бажаючих і небажаючих переходити в благочестя тощо [13, арк. 1-16; 1-3; 1-8; 1-8; 1-14; 1-13; 1-15; 1-16; 1-8; 1-8; 1-16; 1-62; 1-10; 1-50; 1-16; 1-24; 1-21; 1-13; 1-4; 1-8; 1-8; 1-6; 1-8; 1-41; 1-14; 1-9; 1-18; 1-24; 1-16; 1-13; 1-16; 1-8; 1-17; 1-22; 1-16; 1-12; 1-28; 1-23; 1-36; 1-4; 1-410; 1-549; 1-11; 1-9; 1-76; 1-201; 1-123].

Великий масив документів і матеріалів про створення росіянами нормативно-правової бази соціальних перетворень, своєї соціально-станової опори в регіоні, діяльність центральних і місцевих органів влади щодо захисту імущих класів і те, що найбільш вразливі верстви населення були фактично поставлені поза законом; про соціальні, станові, класові, національні трансформації представляють справи фондів 1 «Київське губернське правління», 2 «Канцелярія Київського губернатора», 25 «Київська губернська креслярня», 332 «Радомишльський уїзний землемір», 333 «Сквирський уїзний землемір», 334 «Таращанський уїзний землемір», 533 «Переяславська міська дума», 782 «Київські губернські дворянські збори і канцелярії предводителів дворянства», 1238 «Київський уїзний предводитель дворянства» та інших Державного архіву Київської області [14, арк. 1-175; 1-51; 1-39; 1-62; 1-4; 1-14; 1-34; 1-32; 1-244; 1-116; 1-224; 1-176; 1-94; 1-49; 1-15; 1-152; 1-4; 1-52; 1-22; 1-91; 1-68; 1-92; 1-137; 1-18; 1-4 1; 1-332; 1-44; 1-18; 1-114; 1-217].

Отже, фонди державних архівів Вінницької, Житомирської, Київської та Хмельницької областей містять поки що всебічно не вивчений науковцями і дослідниками винятково великий за обсягом і значний за інформаційним ресурсом документальний комплекс для дослідження та розкриття проблеми соціальних трансформацій на теренах Правобережної України наприкінці XVIII – на початку XIX століття внаслідок приєднання до Росії та розгортання на її теренах інкорпораційної політики самодержавства. Абсолютна більшість архівних джерел, які охоплюють події та процеси, що відбулись у великому українському регіоні напередодні 1793 року й на межі XVIII – XIX століть, зберігається в Державному архіві Хмельницької області, тоді як у фондах державних архівів Вінницької, Житомирської та Київської областей міститься значно менше за кількістю документів і матеріалів й переважно фіксують фактичні дані про політичні, економічні, соціальні та культурно-релігійні перетворення, що відбувалося в уїздах зазначених губерній. Вивчення, критичний аналіз, узагальнення та залучення документів і матеріалів опрацьованого архівного комплексу до наукових студій дозволить ввести новий масив невідомих фактів про перенесення й консервування росіянами в Правобережжі відсталих феодално-кріпосницьких відносин, насадження російським режимом імперських засад у всіх сферах суспільного життя, колоніальне пограбування корінного населення; глибше розгледіти нюанси розвитку національної і релігійної специфіки, особливості міжнаціональних взаємин, які будувалися на зверхності росіян, зневазі інтересів українців, приниженні, гоніння і руйнуваннях уніатської церкви та перетворенні православної церкви в державну інституцію тощо й зробити істотні узагальнення для формування цілісного полотна про соціальні трансформації в краї, зумовлені його інкорпорацією всесильною імперією, а відтак створення об'єктивної історії про рубіжний період нашого минулого.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Державний архів Хмельницької області (Далі – ДАХМО) – Ф. 226. – Оп. 1. – Спр. 2928; Оп. 78. – Спр. 2789; Оп. 79. – Спр. 7140; Спр. 7141; Спр. 7161; Спр. 7162.
2. ДАХМО. – Ф. 227. – Оп. 1. – Спр. 3. – Т. 1; Спр. 6; Спр. 7; Спр. 7; Спр. 9. – Т. 1; Спр. 9. – Т. 2; Спр. 17; Спр. 23; Спр. 25; Спр. 26; Спр. 28. – Т. 1; Спр. 40; Спр. 44. – Т. 3; Спр. 46; Спр. 48; Спр. 51; Спр. 58; Спр. 63; Спр. 71; Спр. 77; Спр. 80; Спр. 85; Спр. 87; Спр. 95; Спр. 103; Спр. 291.
3. ДАХМО. – Ф. 228. – Оп. 1. – Спр. 1; Спр. 2; Спр. 9; Спр. 11. – Т. 1; Т. 2; Спр. 15; Спр. 44. – Т. 2; Т. 4; Спр. 45; Спр. 53; Ф. 315. – Оп. 1. – Спр. 211; Спр. 1095; Спр. 1107; Спр. 1108; Спр. 1109.
4. ДАХМО. – Ф. 315. – Оп. 1. – Спр. 1; Спр. 48; Спр. 90; Спр. 866; Спр. 918; Спр. 1051; Спр. 1095; Спр. 1098; Спр. 1091; Спр. 1098; Спр. 1101; Спр. 1104; Спр. 1105; Спр. 1106; Спр. 1107; Спр. 1109; Спр. 1112; Спр. 1114; Спр. 1117; Спр. 1120; Спр. 1123; Спр. 1144; Спр. 1206; Спр. 1212; Спр. 1234; Спр. 1233; Спр. 1295; Спр. 1315; Спр. 1322; Спр. 1324; Спр. 1332; Спр. 1389; Спр. 1390; Спр. 1609; Спр. 2526; Спр. 2332; Спр. 3585; Спр. 3587; Спр. 3588; Спр. 3588 а.; Спр. 3589; Спр. 3590; Спр. 3605; Спр. 3612; Спр. 3637; Спр. 5103; Спр. 5119; Спр. 6279; Спр. 6666; Спр. 6698; Спр. 6699; Спр. 6701; Спр. 6704; Спр. 6705; Спр. 6706.
5. ДАХМО. – Ф. 115. – Оп. 1. – Спр. 1; Спр. 2; Спр. 15; Спр. 19; Спр. 22; Спр. 24; Спр. 36; Спр. 1235; Спр. 1870.

6. Описи Подільської губернії (1800 та 1819 рр.) / Упоряд. Ю. С. Земський, В. В. Дячок. – Хмельницький: ХНУ, 2005.
7. Михайло Якимович Орловський (1807-1887). Вибрані праці. / Упоряд. А.М. Трембіцький, с. М.Єсюнін. – Хмельницький–Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О.В., 2007. – Ч. 1.
8. ДАХМО. – Ф. 120. – Оп. 1. – Спр. 866; Спр. 918; Спр. 921; Спр. 1233.
9. ДАХМО. – Ф. 123. – Оп. 1. – Спр. 44; Оп. 2. – Спр. 1; Спр. 6; Спр. 10; Спр. 11; Ф. 29. – Оп. 1. – Спр. 1; Спр. 8; Спр. 20; Спр. 29; Спр. 74; Оп. 3. – Спр. 16; Ф. 60. – Оп. 1. – Спр. 1; Спр. 4; Спр. 8; Спр. 20; Спр. 29; Спр. 74; Ф. 60. – Оп. 1. – Спр. 1; Спр. 2; Спр. 9; Спр. 11; Спр. 12.
10. ДАХМО. – Ф. 48. – Оп. 1. – Спр. 3; Спр. 4; Спр. 21.
11. Державний архів Вінницької області (Далі – ДАВО) – Ф. 895. – Оп. 1. – Спр. 4; Спр. 12; Спр. 14; Спр. 15; Спр. 16; Ф. 678. – Оп. 1. – Спр. 28; Спр. 33; Спр. 39; Спр. 40; Спр. 45; Спр. 46; Спр. 56; Спр. 64; Спр. 65; Спр. 72; Спр. 74; Спр. 88; Спр. 99; Спр. 105; Спр. 118; Спр. 136; Ф. 669. – Оп. 1. – Спр. 6; Спр. 10; Ф. Д 799 – Оп. 1. – Спр. 13; Ф. Д 604. – Оп. 1. – Спр. 6; Ф. 513. – Оп. 1. – Спр. 70; Ф. 533. – Оп. 2. – Спр. 4; Спр. 6; Спр. 10; Спр. 11; Спр. 16; Спр. 17; Спр. 18; Спр. 20; Спр. 21; Спр. 25; Спр. 42; Спр. 45; Спр. 53; Спр. 55; Оп. 3. – Спр. 11; Спр. 12; Спр. 26; Ф. 604. – Оп. 1. – Спр. 6; Ф. Д 798. – Оп. 1. – Спр. 67; Спр. 76; Ф. Д 455. – Оп. 1 – Спр. 1; Ф. Д 222. – Оп. 1. – Спр. 263; Спр. 702; Оп. 2. – Спр. 6; Ф. Д. 675. – Оп. 1. – Спр. 9; Спр. 11; Спр. 20; Спр. 21; Спр. 23; Спр. 30; Спр. 38; Спр. 46; Ф. 391. – Оп. 1. – Спр. 543; Ф. Д 506. – Оп. 1. – Спр. 1; Спр. 17; Спр. 24; Спр. 35; Спр. 46; Спр. 47; Спр. 49; Спр. 59; Спр. 63; Спр. 80; Ф. 634. – Оп. 1. – Спр. 2; Ф. Д 635. – Оп. 1 – Спр. 3; Спр. 7; Ф. Д 677. – Оп. 2. – Спр. 3; Спр. 39.
12. ДАВО. – Ф. Д 533. – Оп. 2. – Спр. 4; Спр. 6; Спр. 10; Спр. 11; Спр. 21; Спр. 42; Спр. 53; Оп. 3. – Спр. 12; Спр. 26.
13. Державний архів Житомирської області – Ф. 1. – Оп. 1. – Спр. 28; Спр. 15; Спр. 17; Спр. 25; Спр. 36; Спр. 38; Спр. 40; Спр. 41; Спр. 43; Спр. 48; Спр. 62; Спр. 63; Спр. 74; Спр. 76; Спр. 79; Спр. 82; Спр. 85; Спр. 94; Спр. 101; Спр. 102; Спр. 130; Спр. 336; Оп. 3. – Спр. 13; Спр. 15; Спр. 16; Спр. 18; Спр. 20; Спр. 21; Спр. 26; Спр. 38; Спр. 41; Спр. 43; Спр. 44; Спр. 56; Спр. 79; Спр. 91; Спр. 96; Спр. 97; Спр. 104; Спр. 225; Спр. 255; Ф. 146. – Оп. 1. – Спр. 1; Спр. 2655; Спр. 2656; Спр. 2657; Спр. 2661; Спр. 2662.
14. Державний архів Київської області. – Ф. 1. – Оп. 3. – Спр. 374; Спр. 808; Спр. 923; Оп. 336. – Спр. 4; Спр. 124; Спр. 126; Ф. 2. – Оп. 1. – Спр. 798; Оп. 3. – Спр. 630; Ф. 332. – Оп. 1. – Спр. 3; Спр. 4; Ф. 333. – Оп. 1. – Спр. 1; Спр. 2; Спр. 13; Ф. 334. – Оп. 1. – Спр. 3; Спр. 4; Ф. 782. – Оп. 2. – Спр. 1 б; Спр. 1 в; Спр. 16; Спр. 17; Спр. 89 а; Спр. 90; Спр. 99; Спр. 104; Спр. 447; Оп. 3. – Спр. 783; Спр. 784; Ф. 1238. – Оп. 2. – Спр. 1; Спр. 6; Спр. 9; Спр. 17.

Філінюк А.Г. ДОКУМЕНТЫ И МАТЕРИАЛЫ ГОСУДАРСТВЕННЫХ АРХИВОВ ВИННИЦКОЙ И ХМЕЛЬНИЦКОЙ ОБЛАСТЕЙ КАК ИСТОЧНИК ИЗУЧЕНИЯ СОЦИАЛЬНЫХ ТРАНСФОРМАЦИЙ НА ПОДОЛЛИИ В КОНЦЕ XVIII - В НАЧАЛЕ XIX ВВ.

В статье раскрывается информационный потенциал государственных архивов Хмельницкой, Винницкой, Житомирской и Киевской областей как источник реконструкции социальных изменений и преобразований в Правобережной Украине на рубеже XVIII–XIX столетий, обусловленных инкорпорационной политикой российского самодержавия.

Ключевые слова: фонды, государственные архивы, документы, материалы, Правобережная Украина.

Filinyuc A.G. DOCUMENTS AND MATERIALS OF RECORD OFFICES OF WINNITCA AND HMELNITSCOI REGIONS HOW SOURCE OF STUDY OF SOCIAL TRANSFORMATIONS ON PODILLI AT THE END OF XVIII IS - AT THE BEGINNING OF A XIX.

In this article the information potential of the state archives of Khmelnytsky, Vinnytsya, Zhytomyr, Kyiv regions as a source of recovery of the social changes and conversions in Right Bank Ukraine at the border of XVIII-XIX centuries, caused by incorporative politics of Russian autocracy, is enlightened.

Keywords: funds, state archives, documents, materials, Right Bank Ukraine.